

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Sv̄b B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. X. De Temporibus Ordinationvm, & qualitate ordinandorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

Vicarius Episcopi, sacro sit Subdiaconatus ordine ini-
tius. Cap. XI.

A Equissimum est, & Canone Concilij Parisiensis traditum, eum qui Vicarium Episcopi personam, & munus Vicarium sustinet sacris initiatum esse. Quamobrem curet Episcopus Vicarium Generalem sibi constituere, qui præter cetera, quæ in Vicarij eiusmodi persona requiruntur, saltem Subdiaconus sit.

Dierum vtilium liber conficiendus. Cap. XII.

Dierum vtilium librum, quibus à fori sui Ecclesiastici iudicijs feriari liceat, Vicarius conficiendum, edendumq; pro fori sui ratione curet.

Quæ Vicarij generalis facultas existat. Cap. XIII.

Quamcunque facultatem ex decretis in hoc libro per nos editis, per nostrum Vicarium Generalem exequi posse volumus, nisi in ijs, quæ propriè ad ordinem Episcopalem pertineant, aut in quibus Vicarius à sacris Canonibus, & à Concilio Trid. vel à nobis expressè exclusus est.

DE TEMPORIBVS ORDINATIONVM, & qualitate ordinandorum.

Quid prius denunciandum, orandumq; vt ordines ritè conferantur. Cap. I.

VBEAT Episcopus, vt Dominico illo die, qui quatuor stat a ieiunij tempora, quibus ordinis Sacramentum ministratur proximè antecedit; Parochi non solum solenne illud ieiunium huius rei causa institutum denuncient, verum etiam in sua vnusquisq; eorum parochiali Ecclesia supplicationes, litaniaq; piè, ac religiosè, vel intus habeat, vel prosequente fidelium multitudine, foris Ecclesiam, sicut moris est, obeat, vt Dei, Sanctorumq; ope implorata, tum Episcopus in eorum delectu, quibus ordines conferet, Spiritus Sancti lumine illustretur; tum illi, quibus conferuntur in vitæ sanctitate, doctrina, religiosiq; virtutibus proficiant.

Constitutio Pij Secundi, ordinandis nè in pœnas incidant promulgetur. Cap. II.

Constitutione Pij Secundi Pontificis Maximi, quicumque Clerici sine Canonica dispensatione, extra statuta tempora, vel ante legitimam ætatem, vel absque dimissorijs ordinarij sui literis, se ad aliquem sacrum ordinem promoueri fecerint: ab suorum ordinum quos susceperint executione ipso iure suspensi sunt, siq; suspensione durante, illorum ordinum ministerium, functionesve obierint, statim irregularitatem subeunt, obquam, præter alias pe-

nas, contra istos canonum iure sancitas, beneficijs etiam Ecclesiasticis privari possunt. Iis igitur pœnis nē quis facile illigetur, illam constitutionem quotannis, tum in Diœcesana Synodo promulgari, tum pridie illius diei, quo sacre ordinationes habebuntur, edici clericis iubemus, qui iuriabuntur.

In literis dimissorialibus quæ adscribenda, & testificanda sint. Cap. III.

In firma valetudine, absens, aliave iusta causa impeditus Episcopus, si stas sacras ordinationes non habet, & aliquem propterea clericum suum ad alium Episcopum mittere velit, à quo alicui Ecclesiastico ordini adscribatur, testimonialibus literis ei datis, hæc adscribat, & testata faciat; vitæ in primis, & morum probitatem, doctrinam, qua idoneus examine habito, iudicatus est, ecclesiasticum ordinem, quo est proximè initiatus, tum præterea natales, aut dispensationem, si quam super illis obtinuerit: si verò maiori ordini adscribendus est, atatem item, & titulum, sufficientemq; censum beneficij, vel pensionis, vel patrimonij, quod ille habet.

Militiæ clericali adscribendus, quæ obire debeat, & per quos, & quomodo fit instituendus. Cap. IIII.

VBI primùm Episcopus, aut parochus aliquem norit, qui vel spontè se clericali militiæ adscribi velit, vel à parentibus adhuc infans destinetur, hoc sedulo curet, ut ille, quò diligentius clericalis disciplina, vitæq; religiose institutis primùm imbuatur, Ecclesiam frequentius adeat, functiones quas clerici obeunt, ceteraq; id generis ministeria cernat, ipsiq; parochi, vel alij Sacerdoti, quem Episcopus maluerit, in disciplinam curamve traditus, Ecclesiasticorum hominum consuetudine utatur. Sicq; multiplices ratione cum paulatim, & clericalis vitæ officijs obeundis, & laboribus suscipiendis assuescat, tum discat etiam, atque animadvertat, quod vitæ genus, si Ordinis Sacramento initiari vult, sequi debeat, proindeq; de re tota maturius ante deliberet.

Idem quod summatum est. Cap. V.

PARACHI verò sit, illiusve cuius cura, Episcopi iussu traditus est, cum quæcunque clericalis vocationis, institutionisve sunt, aliquando monere, ac docere diligenter,

Qualiter Parochus bonæ spei pueros erudire, & illos ad Episcopum deferre debeat. Cap. VI.

VT ad Ecclesie ministerium complures instituuntur, qui ab ineunte pœnè etate ad pietatem, vitæq; innocentiam, cum literarum doctrinæ coniunctam, accuratè instructi, ei sanctè, & utiliterq; post inseruiant, illud unusquisque parochus valde studeat, ut quàm plurimos potest pueros,

præsertim

præsertim pauperes, bona indole præditos, qui spem afferant, se sacris initiatos, Ecclesiæ ministros viles fore; ad Ecclesiasticæ vitæ normam accuratè erudiat, eosdemq; præterea, cum antea tum etiam in primis, post susceptam clericalem tonsuram, ac deinceps minoribus ordinibus adscriptos, pro paternæ charitatis studio, optimis moribus, clericali religioni congruentibus, clericalliumq; functionum disciplina bene informet; literisq; item instruat, eos præsertim, qui ab alijs probatis Viris, artem literariam profitentibus, ob inopiam, aliamve causam, commodius, diligentiusq; erudiri non possunt.

Eorum autem singulorum mores, studia, literarumq; progressionem Episcopo parochus aliquando significet, ut suo tempore, vel in seminarium cooptati, vel alia quacunque via adiuti, pro ætatis ratione, proq; ingenij captu, studijs grauioribus se dedere queant.

Sacræ ordinationes quibus temporibus, qua solennitate, assistentia, locove haberi debeant. Cap. V I I.

Sacræ ordinationes, tum statis solùm quatuor anni temporibus, nisi ob vrgentem causam, illas alio tempore aliquando, facultate à Sede Apostolica literis data, haberi necesse sit, tum in Ecclesia Cathedrali, ritu solenni, canoniciq; præsentibus habeantur. Si verò quandoq; in diæcesano loco habeantur, in illius loci Ecclesia primaria celebrentur, Clero eiusdem præsentem, ut decreto Tridentino cautum est.

Concil.
Triden.
sess. 23.
ca. 8. de
refer.

Literæ testimoniales, & dimissoriæ quales, & per quantum tempus decerni debeant, & quando Episcopali cancellario sint reddendæ. Cap. V I I I.

Sæpe illud, facileq; euenit, ut vel hominis mores mutantur, vel quod de illius vita minus antea notum, atque exploratum erat, id postea aliquo modo patet fiat; quod sit, ut quem Episcopus superiorve aliquando probavit, dignumq; existimavit, aliquo etiam sacro ordine initiari, illum ipsum post inueniat indignum, neque idoneum esse, cui idem, aut maior ordo conferatur. Quare ut, & erroribus, multipliciq; fraudi occurratur, & planè seruentur decreta illa Tridentina, vnum, quo vetatur ad superioris ordinis gradum illos ascendere, qui in inferiori aliquandiu, Episcopi iudicio versati non sint, quiq; cum ætate, vitæ etiam merito, doctrinaq; maiori non processerint; alterum, quo cauetur nemini licere ab alio Episcopo primam tonsuram, aut ordinem aliquem suscipere, nisi eius probitas, & mores, ordinarij sui testimonio primùm commendentur; Episcopus prout pro sua prudentia, pietateq; expedire censuerit, in primis videat, nè cuiquam ante, quàm sacræ ordinationis tempus proximè inflet literas eiusmodi testimoniales, dimissoriasve, pro ordinibus ab alio Episcopo suscipiendis, sine necessaria causa unquam concedat. Neque item ysdem literis facultatem det, plures ordines suscipiendi, quàm illos ipsos tantùm, quos vno, eodemq; tempore ab eo suscipi voluerit, ac per sacros Canones licuerit.

Sess. 23.
c. 11. de
refer.

d. Sess.
23. c. 8.
de ref.

Præfinitat præterea in illis ipsis certum suscipiendi ordinis, cui quisquam adscribendus est tempus mensurum scilicet, vel bimestre, vel longius, ut pro loci distantia, pro aliave eiusmodi causa esse viderit. Quo præfinito tempore transacto, eas literas, illo nomine à se concessas, ei in posterum nihil suffragari, nihilq; roboris habere iisdem literis declaret: quas etiam Cancellario Episcopali ab illo, cui concessæ sunt, reddi decernant.

Quando literarum testimonialium, & dimissoriarum virtute poterit alienæ diœcesis viros ordinare præfixo, vel non præfixo tempore. Cap. I X.

Nec verò alienæ diœcesis clerico Seculari, neque vlli omnino regulari, literarum auctoritate, quas dimissorias, testimonialesve hic ab superiore, aut ille ab Ordinario suo habet Episcopus ordinem aliquem, vel minorem, vel maiorem, ac ne primam quidem tonsuram tempore illarum literarum præterito, conferat. Quod si nullum iisdem literis spatium temporis præscriptum sit, ne item in sacra ordinatione quemquam promoveat, nisi eas recenter, aut scriptas, aut renouatas confirmatasve is afferat: atque ita recenter quidem, ut non amplius duobus, tribusve mensibus ante sacra ordinationis, qua ille proximè initiandus est, tempus, datæ, confirmatæue sint: si modò aut loci distantia, aut eius, qui ordinem suscepturus est, diuturna ab suo Episcopo, superioreve absentia, aliave id generis causa Vetustiores literas, eiusdem Episcopi iudicio, admitti, probariue non postulet. Id ipsum quoq; Episcopus in testimonialibus morum literis cauebit, quas suæ etiam diœcesis Clerici, alijve quicumque eo de genere afferent.

Qualiter testimoniales Clericorum, etiam regularium diu absentium non solum superioris, sed etiam eorum apud quos proximè manserint requirantur. Cap. X.

Literas autem eiusmodi, de moribus testatum facientes, ab alienæ diœcesis Clericis, regularibusve item, qui ab sua diœcesi, monasteriove proximè aliquandiu abfuerint, sibi afferri, exhiberiue curet, non solum ab eorum Episcopo, superioreve, sed ab illo etiam, apud quem proximè manserint, eiusve auctoritate scriptas, atque obsignatas.

Idem quod supra, pro Clericis suæ diœcesis seruetur. Cap. X I.

Quod idem à suis Clericis præstari iubeat, qui in aliena diœcesi, aliquo temporis spatio, proximè fuerint.

Qui intra statutum tempus, vel aliàs, menses tres ordines non susceperint, literas ea de re concreditas restituant.

Cap. X I I.

Si verò qui eo spatio in literis præfinito, aut si nullum etiam præfinitum sit, duobus, aut tribus post datas, renouatasve literas, mensibus, ordines

non susceperit; tum literas illas, vel dimissorias, vel morum testimoniales, eo nomine sibi ab suo ordinario, vel superiore primum datas; Vel recenter confirmatas, renouat a se, quam primum per loci distantiam potest, eidem per se, vel alium restituat, reddat ve, nisi aliud ex causa ipse Episcopus iudicauerit.

Qui item ab suo Episcopo eos suscepturus est, quod ad morum suorum testificationes attinet, à quibus debet, iterum recentes illas ei asserat: exhibeat ve.

Qui irretiti, & inhabiles à susceptione ordinum prohibeantur.

Cap. X I I I.

SI quis una aliqua culpa, impedimento ve, ut infra irretitus tenetur, ne ad sacram ordinationem contra sacrorum Canonum prescriptum accedat, ut ne censuras, pœnas ve canonico iure illis, qui tales, ad eam accesserint, constitutas, subeat. Rursus diligentiam Episcopus adhibeat, nè fraude, vel dolo quispiam sacre ordinationi se se ingerat.

Impedimento irretiti hi sunt.

Minores natu.

Sacramento Chrismatis non confirmati.

Rudes, & ignari.

Criminosi.

Solenniter pœnitentes.

Neophyti.

Ebrietati, & gulæ dediti.

Impudici.

Lapsi post ordinem susceptum

Periuri.

Usurarij manifesti.

Infames.

Ratiocinijs obligati.

Serui.

Corpore vitiati.

Insigniter deformes.

Illegitimè nati.

Bigami.

Irregulares quouis alio modo.

Suspensi.

Interdicti.

Excommunicati.

Amentes.

Morbo caduco laborantes.

Energumeni.

Non examinati, & probati.

Ad

Ad Subdiaconatus, & Diaconatus ordines promouendorum, quæ preparatio requiratur. Cap. X I I I I.

Subdiaconatum suscepturus, quod diligentius vitæ perpendat rationem, cui se, illum suscipiendo, sanctè obstringit; ac proinde re tota accuratius deliberata, puriori mente, ardentiori quæ animi voluntate, ad rem tanti momenti accedat, priusquam eo sacro ordine initietur, aliquem semotum locum adeat, ubi ab omnibus curis, & occupationibus liber, cum omnis antea vitæ & suæ peccata, diligenti conscientia discussione, ritè confiteatur, tum in salutaribus meditationibus, alijs quæ spiritualibus exercitationibus totus versetur, duce, & moderatore sibi adhibito, religioso viro, earum usu perito.

Quas item exercitationes, eodem prescripto, & modo, eo tempore, diaconi, cum ad Sacerdotij gradum accessuri sunt, pie ineant, ac præstent.

Nullus titulo aliquo, ad victum non sufficienti, promoueatur.

Cap. X V.

Nemo titulo seminarij sacris maioribus ordinibus adscribatur, neque titulo, item beneficij, aut pensionis alteriusve census, quem ei ad victum, Episcopi iudicio, satis esse non constet.

Maioribus ordinibus initiandi prius ad Episcopum se conferant. Cap. X V I.

Seff. 23.
ca. 5. de
refor.

Qui maioribus ordinibus initiari volunt, ij, quod Tridentino decreto insum est, inuiolatè planè seruent, ut mense scilicet, aut longiori, ante statam sacra ordinationis diem temporis spatium, pro ut edito Episcopali prænitum erit, ad Episcopum se conferat.

Quæ circa prima tonsura, & sacris ordinibus initiandos seruanda erunt. Cap. X V I I.

De Sacra
mè. Ord.
c. 7. n. 13.

Quoniam verò prima tonsura, ut Cathæchismi etiam Romani literis traditur, ad ordines suscipiendos quædam preparatio ipsa est, qui Dei ministerio dicandi sint: per multum propterea refert, omnem in illa conferenda, & suscipienda, diligentiam studiosè adhiberi. Quamobrem id quoque ab ijs, qui prima tonsura initiandi erunt, omnino seruari, ac præstari decernimus, nisi aliquando Episcopus aliud ob causam faciendum censuerit.

Prædictorum prosequutio. Cap. X V I I I.

Prestituto igitur tempore omnium, ac singulorum, tum etiam qui maioribus ordinibus initiandi, ad Episcopum accesserint, nomen, cognomen, parentes, patria, & ecclesia parochialis, intra cuius fines quisque ortus, atque illa item, ubi proximè habitavit, rectè notentur Episcopi iussu. Ac præterea beneficium Ecclesiasticum, pensiove, aut patrimonium, illiusve generis census, cuius nomine, titulove quis sacros ordines suscepturus est. Hæc verò ipsa,

lite-

literis exarata à parochio, ab eo ve, cui Episcopus id negotij dederit, publice de illis proponentur die festo inter missarum solennia in Ecclesia, & Cathedrali, & propria parochiali, & in illa quoque, in cuius finibus postremò domicilium habuerit, & ubi præterea Episcopus censuerit. Hac adhibita ratione inquirat diligenter is, cui id muneris Episcopus dederit, de eorum, qui prima tonsura, vel sacris maioribus ordinibus initiandi sunt, natalibus, et ætate, vita, & moribus, ac cæteris, quæ oportet, à Viris spectata probitate. Nec verò is testimonialibus solum, quæ eorundem, qui ordinibus initiandi sunt, nomine fient, vel afferentur, contentus omnino sit; sed aliunde, etiam si ita Episcopo expedire videbitur.

Morum testificatio qualiter habenda. Cap. X I X.

Quoniam quod ad mores illorum inquirendos attinet, testificatio ab ijs nulla conquiratur, quos suæ vitæ testes ipsi attulerint, nominarint ve, si id testimonij genus ab alijs, spectata integritate viris rectè haberi queat. Alia præterea omnis diligens cautio ab eo, quem huic numeri Episcopus constituerit, adhibeatur.

Quales, & quibus testimoniales sint transmittendæ. Cap. XX.

Litteræ porrò, quibus tota hæc inquisitio, ac testificatio continetur, ad Episcopum rectè obsignatæ ab eo mittantur, cui id ille curæ mandavit. At verò, ne propter eiusmodi, aliam ve diligentiam, quam pro sui muneris officio Episcopus in eorum, qui ordines suscepturi sunt, natalibus, ac moribus, cæterisque, id genus, perquirendis adhibuerit, eorum quisquam excusetur, quominus præscriptas sibi de se, suisque conditionibus, qualitatibus ve testificationes certas, infra constitutas afferat.

Edicto tempus conueniendi ordinandis, & afferendi testimoniales ab Episcopo statuendum. Cap. X X I.

Quæ testificationes afferendi id tempus illi præstitutum sit, quo examen subituri, ordinis suscipiendi causa, ad Episcopum conuenient. Quod sanè tempus, Episcopali etiam edicto, significandum illis, qui in vrbe sunt, Feriam scilicet secundam Hebdomadæ, statam sacre ordinationis diem præcedentis, diæcesanis autem, alijs ve ante feriam quartam hebdomadæ, in quam ipsa sacra ordinatio inciderit constituimus; id verò nisi pro numero eorum, de quorum agetur promotione, breuius, aut longius conueniendi tempus, edicto suo Episcopus præscribendum censuerit.

Quæ literis prima tonsura, & alijs ordinibus initiandi testata habere debeant. Cap. X X I I.

Omnis, quicumque vel ad primam tonsuram, vel ordines minores, maiores ve suscepturus est, ea singula quæ mox infra ordine statuuntur, de se literis legitime testata suo Episcopo faciat.

Primo

Primò se legitimo matrimonio natum esse, aut ob nat alium impedimentum, secum dispensatum esse.

2 Præterea se vel origine, vel beneficio Ecclesiastico personalem residentiam requirente, quod in diœcesi obtinet, vel decenniali domicilio, vel alia quavis legitima ratione diœcesanum esse.

3 Tum à parochio, à ludiq; magistro, Ut Tridentina Synodus Oecumenica iubet, aut ab eo, quem in quouis studiorum genere audit, aut si in Seminario adscriptus est, ab illius Rectore, aut ab alijs, quos Episcopus maluerit, obsignatas literas, afferat, quibus de vitæ suæ disciplina, moribusq; testatum fiat.

4 Doctrinæ item Christianæ scholas se frequentasse, id testimonij afferat, vel à præfeto illarum in parochiali vicinia sua constituto, vel ab eo, qui omnium id generis scholarum curæ præest.

Hæc præterea testimonia afferet, qui se prima tonsura initiari vult.

5 Sacro chrismate confirmatum esse.

6 In Ecclesia frequentius, religiosusq; versatum esse.

7 Spe esse, se in clericali ordinis disciplina permansurum; hoc verò testimonium à Parocho, aut ab eo Sacerdote habeat, cui ab Episcopo in disciplinam traditus est, postquam clericali ordinis suscipiendi animum, voluntatemq; ei patefecit.

8 Sacram item communionem crebrò per annum sumpsisse.

9 Licebit etiam sine testimonio tum sumptæ communionis, tum frequentatæ scholæ doctrinæ Christianæ ob causam admittere.

Prosequutio prædictorum. Cap. XXIII.

Qui verò aliquo minori, maiorivè ordine initiandus est, testimonium præter ea, quæ mox supra præscripta sunt, afferat etiam de his, quæ sequuntur.

De prima tonsura, aut de ordine, quem proximè suscepit.

De illius ordinis functionibus à se præstitis; idque testificationis habeat à præfeto Ecclesiæ, cuius adscriptus est. Nec verò etiam regularis, cuiuscunq; ordinis sit, admittatur, qui hoc testimonium non attulerit à suo superiore.

De habitu clericali post ordinem proximè susceptum, à se assidue gestato; quam testificationem à Parocho afferat.

De confessione frequentiori, ex decretorum nostrorum præscripto, cuius rei testimonium, obsignatum ab aliquo confessario Sacerdote, probato ad audiendas confessiones clericorum afferat.

De Sacra Communione, ut decretis nostris iussum est, crebrius sumptæ. Hoc autem testatum afferat, vel à Parocho, vel à præfeto Ecclesiæ, in qua adscriptus est, vel ab alio Sacerdote cui Episcopi iussu ministravit.

Quæ præter cætera ad sacros ordines promouendi particulariter testata afferant. Cap. XXIII.

Qui Subdiaconatum, aliumve sacrum ordinem suscepturus est, scripta præterea afferat, quibus præter cætera testetur.

De se, ex præscripta formula, denunciationes in Ecclesia Cathedrali, & in alijs per Episcopum constitutis, publicè die festo inter missarum solennia factas esse.

Ætatem item, sanctione Tridentina præscriptam, annos scilicet viginti duos, si subdiaconatum; viginti tres, si diaconatum; viginti quinque attigisse, si Sacerdotium suscepturus est.

Censum item vel Ecclesiasticum, vel laicalem, quem & pacificè possidere, & tantum esse constet, quantum ad vitæ eius sustentandæ usum satis esse Episcopus censuerit, secundum loci qualitatem.

Quicumque uerò subdiaconus, aut Sacerdos creandus est, id præter alia testificationis afferat, se spirituales exercitationes præstitisse.

Edictum pro ordinationibus qualiter, & quando ab Episcopo promulgandum. Cap. X X V.

VT & Episcopo, sacram ordinationem habituro, & ijs, qui ordinis Sacramento initiandi sunt, satis temporis detur, quo præstare possint, quæcunque vel Sacri Tridentini Concilij decretis, uel nostris constitutionibus, ante stata illius sacræ ordinationis tempora, in ijs præsertim qui maiores ordines suscepturi sunt, præstari iussum est; primò Episcopus, stans illis temporibus eam de more solenniter celebraturus, duobus ante mensibus, aut amplius, minusve, diem literis indicat: tum edictum, certa verborum formula conscriptum publicè proponi, Ecclesiæque Cathedralis valuis, alijsque ut consuetudinis est, locis affigi, idemque præterea à singulis Parochis promulgari iubeat.

Quo edicto omnes quicumque, uel primam tonsuram, uel ordines minores, maioresve suscepturi sunt, ad sacram ordinationem euocet. Certum præterea spatium præstituatur, quo ad se omnino illi singuli, qui prima tonsura, aut aliquo sacro ordine initiandi sunt, ante stata ordinationis tempora conueniant.

Cap. X X V I.

Certum item diem, sacræ ordinationi proximam edicat, qua primò, qui in urbe sunt, tum rursus alteram, qua diocesani, qui prima tonsura, aut aliquo ordine initiandi sunt, cum præscripta testimonia afferant, tum stata examina subituri, præsto sint. Reliqua præterea omnia, & singula edicat, & commoneat, quæ uel à clericis, qui initiandi sunt, uel à Parochis, sacræ ordinationis causa præstari debent.

Edictum quod supra à Parocho promulgandum cum indicatione diei ordinationis. Cap. X X V I I.

Proximo autem post illam edicti promulgationem die Dominico, Parochi, qui in urbe sunt, tum uerò diocesani ubi primùm literas indicationis diei sacræ ordinationis celebrandæ acceperint, Dominico die proxime sequenti, in sua quique Ecclesia illas publicè proponant, atque affigant, unà cum edicto, de sacræ ordinatione.

Quæ

Quæ orationes singulis diebus Dominicis pro ordinationibus per
mensẽ ante sint habendæ. Cap. XXVIII.

Quo Dominico promulgationis die, ob sacram ordinationem proximè fu-
turam, in singulis Ecclesijs Parochialibus, ut aliàs decretum est, pro-
cessio de more agatur, Litanis supplicationibus publicis, quibus unusquisque
secum mente reputans, quàm pauci operarij in messe multa sint, hoc Deum
toto corde exoret, ut qui Dominus est messis, ipse mittat operarios in messem
suam, ac lumen Episcopo præbeat, ut in ijs deligendis, quos ordinibus ad-
scribat, quos Verò Episcopus delegerit, ope diuina illi adiuti, in sanctitate,
& iustitia ei seruiant, eiusdem gloriam omnibus in rebus sibi preponentes.
Quod, ut eo nomine Deum populus supplex sepius oret: id illum singulis die-
bus Dominicis per mensẽ ante sacræ ordinationis tempus, crebra cohorta-
tione, Parochi intra missarum solennia præmoneant: at Dominico die illam
proximè præcedenti, admonitione populum ad illud excitent, ut non modò
supplicationes ob eam causam iam aliàs decretas, piè, religioseq; tunc obe-
at sed illis ipsis stans, qui sequuntur, sacræ ordinationis diebus, frequens in
oratione purè, sanctèq; versetur; ut Dei sanctorumq; ope, p̃ys fidelium
præcationibus impetrata, & Episcopus ordines ijs conferat, quos Utiles
operarios Ecclesię Dei postulat, & qui ordines suscipient, in dies progressus
maiores habeant in vita, morumq; sanctitate, religione, doctrina, ac pru-
dentia.

Sup. idẽ
de offic.
examin.
c. 2.

Id Episcopus quantum sibi per occupationes Episcopales licet, maximè
curet, ut cum experimentum, examenve de ijs instituitur, qui ordinibus præ-
sertim maioribus initiandi, quiq; Ecclesijs Parochialibus præficiendi sunt,
ipse præsens in eo examine adsit.

Etiã de cantus peritia, & diuini officij recitatione examen habend-
um est. Cap. XXIX.

Qicumque Ecclesiasticum aliquem ordinem suscepturus est, de eo peri-
culum, experimentumve fiat, non solùm in literarum scientia, verum
etiam in cantus peritia; tum præterea, si sacro ordini adscribendus est, in
usu, ac notitia, quam in recitandis diuini officij horarijs laudibus, precibusq;
habeat.

Adscriptionis testificatio in testimonialibus fiat, quæ nihilomi-
nus iterum per Episcopum fieri poterit.

Cap. XXX.

Seff. 23.
ca. 11. &
13. & a-
pertio ca.
16. de re
format.

In testimonialibus ordinis, ab vnoquoque suscepti, literis, fiat testificatio
etiam Ecclesię, lociue p̃y, cui is tum adscriptus est, ex Tridentino decreto.
Nec uerò propterea quominus alijs, uel Ecclesię, uel loco pio, eundem etiam
postea ab Episcopo adscribi liceat, uctitum sit.

Tem-

Temporum interstitia seruentur in quibus si dispensari contigerit testimonialibus ordinum inscribantur.

Cap. XXXI.

STata illa temporum interualla, ordinibus, tum minoribus, tum maioribus suscipiendis Concilij Tridentini decreto prescripta, ne facile, ac passim sine ullo delectu pretermittantur, omittantur ve. Quod si de ijs aliquid ab Episcopo remitti, dispensari ve contigerit, id in literis dimissorijs, testimonialibus ordinum testatum plane fiat.

Sess. 23.
cap. 3. de
reor.

Ab alieno Episcopo ordinatus, quando hoc ipsum proprio Episcopo referat, & ascribi curet. Cap. XXXII.

CLericus, qui ab suo Episcopo literis testimonialibus, dimissorijsue impetratis, ordinem ab alio Episcopo suscepit; mense post illum susceptum, aut longiori pro loci distantia temporis spatio, in eiusdem literis prescripto, testificationem ordinis quem suscepit, scriptam suo Episcopo asserat, si verò legitima causa impeditus est id per aliam prestat.

At ubi primum poterit, ipse quoque Episcopum conueniat, vt & in eorum, qui ordinibus adscripti sunt, librum referatur, & certa Ecclesie si nondum adscriptus est, ex Tridentino decreto adscribatur.

Qualiter, & à quibus functiones prestari debent, & ministri sustentandi sunt. Cap. XXXIII.

VT & minorum ordinum functiones ad vsum reuocentur, & per eos tantum prestentur, exerceantur ve, qui in illis constituti, adscriptiue sunt, ad Tridentine constitutionis prescriptum, hæc decernimus.

Ubi fabricæ, capitula, monasteria, Uniuersitates, confrariæ, collegiæ ve, item cuiusvis generis, ac alij præterea quouis homines, laicum custodis, aut monachi, vel alio nomine, certis etiam olim, huic muneri attributis bonis, fructibus, redditibus, aut alio quouis modo, nomine ve, etiam pro libito suo, constituta mercede, habere, adhibere ve solent, qui Ecclesiam custodiat, aperiat, claudat ve, campanas pulset, aliasve huiusmodi Ecclesiasticas functiones obeat: aut alias census est, quauis ratione, huic sustentationi attributus: eius laici hominis loco, clericus deligatur; qui pro ratione ordinum minorum, quos suscepit, earum functionum munus, prestat: atque is constitutam illi mercedem, aut attributos fructus, redditus ve capiat; qui si satis non sint, illa vel capitula, vel monasteria, vel collegia, vel alij ut supra, ad quos aliquo modo pertinet, quod deest suppleant.

In omni uerò Parochiali Ecclesia clericum talem Parochus habeat, ut ex Canonum iure, & constitutionibus nostris prescriptum; sin autem Parochus, præ Parochialis Ecclesie tenni redditu, clericum sibi in altari ministrantem sustentare non potest, neque alij sunt, qui sustentent, populi sit, totam sustentationem, aut partem, quæ deest subministrare.

Cap. Vt
quisque,
ex. de vit.
& hone.
cler. in-
fra de of-
ficio Pa-
rochi. c.
24. §. ult.

3 Quibus etiam in capellis, altaribusve quocunque vel tituli, vel deuotionis, & legati nomine missæ sacrificium fit, in ijs item singulis certum aliquem clericum, qui Sacerdoti, missam celebranti, inserviat, sustentari iubemus. Quamobrem vbi non confratria, scholæve, non monasteria, Ecclesiasticæve fabricæ, aut locorum piorum curatores, neque alij sunt, qui hoc clericalis sustentationis munus ibi præstare vltro velint, aut qui iure debeant pro eorundem capellarum, altariumve ratione præstetur, si ex tituli nomine in ijs missa celebratur, eorum sumptibus, qui titulum gerunt, si ex legato, cuius certa summa sit, mercede ex eo detracta si ex deuotione, aliove nomine illorum impensis id præstetur, quorum nomine illud missæ sacrificium fit, siue locorum piorum homines illi sint, siue sodalitates, siue vniuersitates, siue priuatus aliquis. Si verò Capellæ, Altaris, aut legati, census, vsque adeo exiguus, ac tenuis est, quo clerici sustentandi onus sustineri non possit, ea ratio ab Episcopo in ead, vt contributione vndiq, ex ijs capellis, altaribusve, que in eadem Ecclesia, vel si ita necesse sit, etiam que in parochia finibus sunt, pro ratione reddituum, vel muneris, facta, huic clerici sustentationi satisfiat. Qui clericus omnibus illarum capellarum, & altarium sacerdotibus in missæ sacrificio ministrret.

4 Quibus autem clericis, ita vt supra, prouisum erit, pro ratione minorum ordinum, quos susceperint, Ecclesiasticas functiones ijs in Ecclesijs, vbi sustentationem capiunt, ipsi præstent. Quibus verò in Ecclesijs tempore ab Episcopo præstitueno non erit constitutus clericus, clericali habitu indutus, qui Sacerdoti missam celebranti ministrret, quiq, Ecclesiasticas minorum ordinum functiones, illarum Ecclesiarum vsui, & cultui necessarias, pro ratione ordinis à se suscepti, obeat, in ijs, à nullo Sacerdote celebretur, nisi rei facultatem, ex vrgenti causa concedendam Episcopus iudicarit.

5 Ne verò laici, neve disciplinarum confratres, alteriusve cuiusvis confratris homines, ne moniales uem, vt Canone vetitum est, benedictionem, purificationemve, sibi mutuo, neque verò alijs impartiantur.

6 Clericus, ne Sacerdoti in altari ante ministrret, quam in illius ministerij functione ritè instructus sit, & ab eo probatus, qui in vrbe, & in vnaquaq, plebe ceremoniarum muneri, ex nostra constitutionis decreto, prescriptus est.

7 Nec verò etiam Ecclesiasticus homo, Cantoris, Sacristæ, custodis, Clerici, in Missæ sacrificio ministrantis, munus, aliamve Ecclesiasticam functionem, in qua ijs Ecclesia suscipiat, nisi illius vniuscuiusque muneris in ea Ecclesia gerendi, ab Episcopo facultatem scriptam, vira etiam, ac moribus ab eodem probatus, impetrauit. Qui aliter susceperit, obieritve, qui item aliter, quam prescriptum est, conduxerit, aut receperit, pro modo culpæ arbitrato Episcopi puniatur. De organista item, uel laico, uel Ecclesiastico homine idem constitutum, sancitumve sit.

8 Tabella ex omnium functionum prescriptarum ratione, in omni Ecclesia Cathedrali collegiata, et parochiali sit, quæ in sacrificii loco certo, perspicueq, proponatur, vt clerici adscripti, suas quique functiones nosse, atque exequi ritè possint.

Quæ à suscepturo ordines generaliter inuestiganda erunt.

Cap. XXXIII.

Inuestigetur præterea, cum quis ordinem aliquem suscepturus, ad examen uenit, quamdiu est, quo alium ordinem suscepit, ut nemini ad altiore gradum pateat ascensus, nisi in singulis alijs inferioris ordinis gradibus congruo temporis spatio perstiterit, ad præscriptum Tridentinæ sanctionis, nisi aliud, ex causa Episcopus iudicauerit.

Scff. 23.
ca. 13. de
reform.

An uim, & naturam, mysteriaq; ordinis quem suscepturus est, norit.

An item ritus, & ceremonias, quæ ex libro Pontificali adhibentur, cum initiantur.

An eorum item significationes sanctiores.

An sacramentum uestium, quibus induuntur, mysteria item, & significata.

An sanctonum notitiam habeat, ordinis, quo quisque initiandus est.

An earum usum, exercitationemq; rectè teneat, cum in literis, tum etiam in cantu: in quo experimento adhibeantur cantus periti.

Quæ specialiter pro uoquoque ordine à suscepturo inuestiganda erunt. Cap. XXXV.

Hæc generatim ab omnibus, & singulis explorentur. Nunc præterea sequuntur, quæ sigillatim cuiusq; ordinis propria, suo loco præscriptæ, perquirenda sunt, ita tamen, ut examinatores pro prudentiæ suæ ratione, quæ in ordinis inferioris examine, exploratione ue requirantur, aliquando etiam perquirant ab ijs, qui superiori ordine initiantur.

Quæ à tonsurando.

De ijs, qui prima tonsura initiandi sunt queratur, & inuestigetur.

Primum, quam ob causam se Clericos fieri uelint.

An secularis iudicij uitandi causa iniciari curent.

An contentiosis litibus implicati.

An rixam, simultatemq; exerceant.

Quod item artificium teneant, quæue in arte, quæue in uitæ genere hactenus uersati sint.

An tales sint, qui spem præbeant, Ecclesiæ ministros utiles se fore.

A quo sacerdote, sanctioris uitæ magistro, instituti sint ad clericalis uitæ modum.

An legere, & pronunciare, & scribere norint, tum in utroque genere de ijs periculum fiat.

An doctrinæ Christianæ præcepta, institutaq; sciant.

An epactæ intelligentiam habeant.

Præterea an Sacramentum confirmationis susceperint.

Quæ pro minoribus ordinibus perquirenda.

Cap. XXXVI.

DE ijs verò, qui in minoribus ordinibus ascribi volunt, quærat, experiundoq; cognoscatur.

An saltem primordia grammaticæ, & linguam latinam intelligant.

An scientia spēs tales eos ostendat, qui digni sint, ut ad maiores ordines aliquando ascendant.

Quæ pro maioribus ordinibus examinanda.

Cap. XXXVII.

Qui verò sacris ordinibus utpotè Subdiaconatu, Diaconatu, Sacerdotio initiandi sunt, cum ornati, exculsiq; ijs virtutibus esse debeant, quæ in clericis inferiorum ordinum requiruntur, sicut ad altiorem ordinis gradum ascendunt, ita virtutum, & probitatis, et doctrinæ quodam quasi ascensu præstare debent.

Quamobrem hoc in primis examinatores videant, an qui ordinis Sacramento initiantur, per singulos illius gradus, & in vitæ spiritualis disciplina maiorem progressionem fecerint.

An breuiarium, anq; sacra Biblia, an item sanctorum Patrum volumina, Conc. Tridentinum, & prouincialia quoque, presentes constitutiones. Synodos diocesanas, Catechismum Romanum, rationale diuinorum Officiorum, & libros aliquos de vitæ spiritualis rationibus conscriptos, sui muneris vsui accommodatos habeant.

A Subdiaconis potissimum de ordinum minorum quærat, & maiorum differentia.

An in minoribus ordinibus probatus sit.

De voto item continentie, quod subdiaconatus ordini coniunctum est.

De Sacramentorum etiam doctrina saltem generatim.

Tum eorundem periculum, experimentum ve fiat in officij diuini recitandi ratione.

Diaconorum præcipuum examen. Cap. XXXVIII.

Diaconorum examen, experimentum ve fiat, præterea aliquanto diligentius de Sacramentorum doctrina.

Experimentum item aliquod fiat in concionibus habendis, ex ratione concionatorum examini præscripta.

Præcipuum item examen Sacerdotum.

Cap. XXXIX.

AB ijs, qui sacerdotio initiari volunt, hæc sigillatim studiosius perquirantur.

An

An piè & fideliter in ministerijs ante actis se gesserint.

An spectata pietate, anque castis moribus.

An præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ documenta ab eo expectari possint.

Hæc præterea quærantur.

Quid sit Missæ sacrificium.

Qui illius sacrificij effectus.

Quæ eiusdem partes.

Quæ mysteria in eo insint.

Quæ sacrarum vestium significationes.

Quæ in eo officio offerendo requirantur.

Ubi, & quando illud fieri non licet.

Quæ dubia aliquando incidere possunt.

Quæ explicatione opus habeant, ut illud rectè fiat.

Prosequutio prædictorum. Cap. X L.

TVM experimentum eorum ex præscriptis infra regulis fiat.

An sacræ confessionis aliquam peritiam habeant.

An ad alia item sacramenta rectè, riteq; ministranda idonei sint.

An eorum cognitionem explicatiorem habeant ex interrogationum præscripto, ut infra de parcho.

An doctrinam item teneant, qua verbum Dei rectè tractare, concionem-ve habere possint.

Anq; de re sacra, de christianarum virtutum officijs, atque de omni re ad salutem necessaria aptè populum instruere, aut docere possint.

Perquirenda maximè ab ijs, qui ad Sacerdotium, vel Parochialem aut confesiones audiendas seu conciones habendas se accingunt. Cap. X L I.

CUM verò à cæteris omnibus, ut præscriptum paulò ante est, qui clericali militia adscribuntur, de vitæ spiritualis, sanctiorisq; institutis, atque exercitationibus perquiratur, tum maximè ab ijs, qui vel sacerdotio initiantur, vel Parochialem curam suscipiunt, vel sacræ confessionis audiendæ munus sumunt, vel in tractatione verbi Dei, sacrifq; concionibus versari volunt.

A quibus omnibus, & singulis cum ad examen veniunt, præter cætera, quæ ad sanctæ spiritualis vitæ usum pertinent, ea maximè explorentur, quæ de orandi modo, deque omni sanctarum meditationum, cælestiumq; contemplationum exercitatione ab alijs, qui in eo genere religiose se exercuerunt tradita sunt.

Capita quædam præcipua ab initiandis diligenter inquirenda.

Cap. X L I I.

In ijs, quæ Oecumenica Synodus Tridentina de sacra ordinatione statuit, vberius etiam prouincialium Conciliorum decretis explicata, multa sunt, quorum diligens ratio etiam in regularibus habenda est; atque eorum quidem capita quædam præcipua infra hoc decreto complexi sumus. Videat igitur Episcopus, vt quicquid de ijs ipsis capitibus, vel eodem Tridentino Concilio, vel Synodis prouincialibus, etiam generatim constitutum est, in illis initiandis quàm diligentissimè ab ipso seruetur.

Culpæ, impedimentaræ Canonica ordinis suscipiendi quarto Concilio enumerata.

Literæ testimoniales superiores.

Testimonium de natalibus, & etate præscripta Tridentino Concilio.

Testificatio ordinis proximè suscepti.

Progressio in Ecclesiastica disciplina.

Testimonium bonum.

Denunciatio nominis in Ecclesia.

Ascriptio, & ministerium in Ecclesia, cui adscriptus est.

Exercitatio functionum ordinis suscepti.

Frequentia sacrae communionis.

Reuerentia, atque obseruantia erga Sacerdotes, & superiores.

Interuallum anni inter postremum ordinum minorum gradum, & subdiaconatum, ac rursus inter vnum, & alterum ex sacris ordinibus, nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas, iudicio Episcopi aliud postulet.

Diligens examen Episcopi.

Literarum scientia, & cantus peritia, ac aliæ instructiones ad ordinis suscipiendi functiones ritè, rectèq; obeundas.

Vsus, & peritia recitandi diuinum officium.

Loco tituli, censusve testificatio præstita & professionis regularis, præscripta in Concilio prouinciali secundo.

Absentibus dimissoriæ non concedantur, nisi prius
examinentur & à quibus.

Cap. X L I I I.

Clericos à diœcesi absentes, qui dimissorias literas petunt, Episcopus ad se, examinis causa euocet; liceat tamen ei aliquando, si hoc minus commodè præstari posse censuerit, examen illud speciatim Episcopo delegare, in cuius diœcesi illi morantur: at verò tunc literas dimissorias ne det, antequam examinis facti literas ab eo acceperit, cui illud delegauit.

Baculi, & mitræ ius habentes, etsi non Episcopi quando, & quibus primam tonsuram ordinesque minores conferre poterunt. Cap. XLIII.

Ne Abbates, aut alij etiam baculi, & mitræ iure utentes, aliove eiusmodi privilegio, & auctoritate conferendi minores, munitos, patiatur Episcopus tonsuram, neque minores ordines, id quod Tridentina Synodus vetuit, alijs conferre, quam ijs, qui regulares sunt, et eorum iurisdictioni subiecti, nisi & ipsius Episcopi consensus ante accedat, & illi initiandi à suo Episcopo, vel regulari superiori attulerint literas dimissorias, non generatim, sed speciatim concessas. Nec verò quibusvis Abbatibus id permitti liceat, sed ijs tantum, qui Sacerdotio initiati sunt, & statim benedictionis precibus consecrati.

Sess. 23.
ca. 10. de
reforma.
c. Abbatibus, de
priv. lib.
6. Io. Andr. & Do
cto. in c.
cū cōtin
gat, de
stat. &
qualit.

Qui nisi in recitatione officij Dominici, & Beatæ Mariæ periti fuerint à susceptione ordinum arceatur.

Cap. XLV.

Qui Subdiaconatus ordini adscriptus est, cum statim lege astrictus sit, Canoniarum horarum officium ex Breviarij prescripto recitandi, nemo ad eum ordinem capescendum recipiatur, qui in horarij illius officij, cuius lege deinctus tenatur, rectè, ac ritè recitandi usu peritus non sit. Inferioribus verò ordinibus initiandi, qui nullum beneficium obtinent versati sint, in Beatæ Mariæ officij recitatione.

Clericus, si non seminarij titulo, alio tamen beneficij, vel census, qui alia adueniente provisione extinguitur ad sacrum ordinem poterit promoveri.

Cap. XLVI.

Quod iam vetitum est, nè seminarij titulo, clerico cuiquam Episcopus ordinem aliquem sacrum conferat, id decernimus locum habere nisi cum beneficij seminario vnionis iure adiuncti, & vsui, & cultui ministerium est ab illo præstandum; tuncque certus annuus census constituatur, vnde qui eo titulo ordinem suscepit, sustentari queat Episcopi iudicio.

Nec verò tamen is in illo censu vllum ius habeat, cum primùm aliunde habuerit, vnde itidem vitæ suæ sustentationi Episcopi iudicio consultum, & provisum sit. Quod si aliunde ex parte tantum eius sustentationi provisum sit, tunc extincta censeatur illa census attributio pro tanta parte, quantum ad illam sustentationem aliunde habet.

Quando familiari suo Episcopus sacrum ordinem conferre poterit. Cap. XLVII.

Pensionis, & patrimonij, quod quis habet, & bonorum item, quæ perpetuò etiam eo nomine ab aliquo ei donantur, titulo, Episcopus sacrum aliquem

ordinem alicui, etiam familiari suo conferre potest. Idque de familiari, etiam si alienæ diœcesis sit, modò post triennium ab initio familiaritatis, si Ecclesiarum suarum, vel necessitatem, vel utilitatem hoc flagitare iudicavit, ut sacris ille initiatur.

Quando Episcopus sola sponfione suppeditationi victus absque alio titulo sacrum ordinem conferat.

Cap. XLVIII.

AT verò etiam, si quis ei, qui sacris initiandus est, verè spondeat certâ cautione, si quæ ad vitæ cultum vsui necessario sunt, suppeditaturum, saltè donec ei aliunde prouisum sit, huic ob sacerdotum penuriam ab Episcopo sacer ordo conferatur, licet sine alicuius etiam vel beneficij, vel patrimonij titulo.

Quæ circa veritatem patrimonij, seu pensionis constitutæ diligens inquisitio habenda sit. Cap. XLIX.

AT verò hæc in primis Episcopus diligentissimè videat, ut pensionem, patrimoniumve illud verè obtineat, ut quæ ea donatio sponfione verè, ac sine fraude, dolore facta sit: eiusq; tabulæ, ut ritè, & rectè confectæ sint; utque pensio, patrimoniumve, & quæ dono data sunt, tantum inde census percipiatur, ut satis esse possit, ad illius honestam vitæ sustentationem, qua in re omni cognoscenda promulgationes adhibeat, & reliquam diligentiam quarto prouinciali Concilio in hoc genere præscriptam.

Quique ordinati, ut supra etiam familiares certè Ecclesiæ adscribantur. Cap. L.

Videat etiam omnino, ut quemcunque eiusmodi titulis ordinavit, etiam familiarem suum, certâ illum Ecclesiæ addicat, ubi ordinis suscepti functiones, ac munera, ut ipsius Concilij decreto cauetur, ipse verè præstet.

Sermo ante ordines qualis habendus sit. Cap. LI.

EO sermone, quem pridie illius diei, quo sacra ordinatio celebratur haberi institutum est, illud in primis spectetur, ut quæ monitiones postero die de libro Pontificali leguntur, disertis verbis, ipsæque vulgariter conceptis explicentur verius. Vnusquisque porro eorum, qui sacris ordinibus initiabuntur, etiam atque etiam diligenter admoneatur, quod, quamq; sanctum munus suscepturus est.

Verùm eius sermonis vis, in subdiaconis potissimum monendis versetur, quòd rectius, dum integrum est, deliberare possint, an castitatem, quæ perpetua illi ordini est annexa, profiteri velint, eoq; accuratius, propterea in graui illa deliberatione videat, quid Deo auxiliante præstari posse sperent, neque in eo Ecclesiastico, spiritaliq; munere suscipiendo, quicquam

agnatorum, vel huiusmodi aliena voluntate, sed sua spontanea deliberatione agant, nec verò in sacri eiusdem ordinis susceptione, vitæ huius commodum, aut aliud quicquam eiusmodi, sed Dei honorem sibi propositum habeant. Huius generis sermo, à quocunq; appositè habetur, utilis ille quidem est, at multis partibus longè utilior erit, atq; opportunior, si eundem Episcopus accuratè, studioseq; habuerit.

Monentur adscripti quomodo functiones suas obire debeant. Cap. LII.

Quicumque clericus, alicui Ecclesiæ adscriptus, ubi ordinis à se suscepti functiones obeat, memor complurium sanctorum, qui vel toto vitæ tempore, vel multis saltem annis, in alicuius etiam minoris ordinis ministerio, munere ve religiosè versati, ad altiorem se ordinis gradum prouehi passi non sunt, eorum recordatione, exemploq; excitatus illud sedulò curet, atque adeo efficiat, vt ordinis, quo proximè initiatus est, præscriptas functiones, non elatè sed humiliter, non rarè sed frequenter, non negligenti studio, sed accuratè, piè, atque ritè præstet. Alioqui si in sanctis ijs functionibus negligenter, contraq; ac præscriptum est, se gesserit: illud norit, eo voluntatis suæ testimonio, sibi apud Episcopum aditum præcludere, ad altiorem gradum ascendendi.

Quales functionum clerici adscripti testimoniales esse debent.

Cap. LIII.

Prefectus autem, rector ve Ecclesiæ testimonium de clerico facturus, qui functiones in sua Ecclesia obierit, hæc testificationis suæ literis speciatim, verèq; exprimat, quas scilicet functiones, & quamdiu, & quam diligenter, & quam piè, & quam decenter, ritèq; præstiterit.

Iuramentum præstandum, & quædam declarationes circa assignationes patrimonij, & promissiones prædictas.

Cap. LIII.

Ne quis patrimonij ab alio cuiusvis conditionis homine assignati, aut promissionis titulo, quæ certa cautione de re omni victui necessaria supeditanda facta sit, sacris ordinibus maioribus initietur, nisi præter ceteras superius præscriptas cautiones, illud etiam publico instrumento caueatur, ea certa adiecta clausula, vt vterq; & qui patrimonium assignat, & cui assignatur iureiurando affirmet, id patrimonium verè possideri, obtineriq; ac nihil præterea inesse doli, & fraudis, nullumq; esse eo nomine contractum initum, nullumque promissum factum, nec verò in posterum se aliquid acturos, facturosve esse, quominus clericus, qui initiandus est, assignato patrimonio verè, req; ipsa vtatur, fruatur, proindeque si quid contra actum, gestum, factumve erit, id omne irritum, rescisum, atque planè ipso iure nullum, nulliusque roboris esse velle; si quid autem contra actum erit, ei præterea qui

sacris

sacris initiatus est pœna sit, vt statim ipso facto Episcopi arbitrio, ab ordinibus, quos suscepit munere, functioneque, suspensus sit: nec alijs maioribus ordinibus ascribi possit.

Verùm nē qui patrimonium assignat aliquo timore deteneatur, quominus illud, vel assignet, aut cautione victus, qui clerico sacris sit, prestat, sed quod magis ad id ipsum excitetur, statuimus patrimonium eo nomine assignatum, cautionemque, item, ita ei vsui annecti, vt qui initiatus est, illud patrimonium, aut cautionem alienare, vel remittere nullo modo possit, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sit adeptus, vel aliunde habeat vnde viuere possit. Sed nec delinquendo amittere, vsq; adeo, vt ne grauis quidem criminis, quod ille admiserit, causa prescribi, nec fisco applicari queat: sed ad eum, qui assignauit, donauit, cavitque, & ad eius heredes, aut ad alios, qui ab intestato clerico initiato succederent ipso iure redeat.

DE OFFICIO SACRISTÆ.

Sacrista his intendat, quæ sequuntur. Cap. I.

SACRISTA habeat custodiam sacrorum vasorum, vestimentorum Ecclesiasticorum, & totius thesauri Ecclesiastici.

Vasorum, vestimentorum, instrumentorum, & ornamentorum omnium altarium, & reliquorum omnium munditiæ, nitoreque, consulat.

Eiusdem curæ sint lumina, cera, & oleum, vinum, hostias, candelas, & cereos, ceteraque, à Sacristia necessaria ad diuina officia præparet.

Aquam benedictam singulis hebdomadis, uel etiam sæpius, si opus erit, ipse renouet; uel ab alijs renouandam curet.

Altare maius, & omnia alia, præcipuè diebus festis, decenter ornet.

Hora congrua ipse, uel alius eius uice, campanæ sono det signum matutini, missæ, & aliarum horarum canonicarum.

Habeat in Sacristia tres tabellas; vnã in qua omnes missæ, & officia pro mortuis, & reliqua descripta sint, quæ ex imposto onere, ac munere, quacumque de causa in ea Ecclesia celebrari oporteat: alteram, in qua vniuscuiusque dignitatis, præbendæ, cappellæ, altaris, seu alterius beneficii, & alijs diuinis officijs eius Ecclesiæ in missis, & alijs diuinis officijs obeundis debita munera contineantur; tertiam quam supra diximus à magistro chori faciendam esse. Curetque, vt quæ tribus his tabellis prescripta sunt munera, à quibus debet omnino præstentur.

Eiusdem officium erit operam dare, vt è Sacristia sermones de inanibus, profanisque rebus, multoque magis iurgia, rixæ, & turbæ omnes arceantur.

Laicos ibidem versari ne patiatur.

Nemini permittat, vt sacris vestibus induatur; nisi tunc, cum ei missa celebranda sit.

In ijs,